

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

ANUL XXIII-Nr. 1072

Vineri

22 ianuarie

1971

4 pagini - 25 bani

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

ALBUMUL

Paginile albumului, întoarse de tata cu solemnitate, încet una câte una, povesteau, în imagini, istoria familiei mele. Singură nu m-aș fi hotărit, poate, să-l răsfoiesc, deși era la îndemână și îl vedeam zilnic pe raftul în care ocupa un loc modest. Dar tata avea o plăcere fără margini să-i mîngie filele, și azi puțin, miine puțin, mi-a transmis-o și mie.

Așa galbene și decolorate, paginile acestea deveniseră pentru mine de aur curat. Străbunicii și bunicii, unii în portul cu ii și cojocele înflorate, alții în costumele orășenești de pe-atunci, cu atitudinile lor de stinghereală în fața fotografului, imaginile de grup compact cu fii și fiice, cu gineri și nurori, cu nepoți și veri din ramuri de mai departe, pe care noi azi nu le mai fimem ca neamuri, îmi surdeau prietenos.

Răsfoiam paginile încet și ascultam la ficcare povestea cu amănunte, cu povești, cu învățămintele trase de tata de pe urma timpurilor pe care i le aminteam chipurile ce defilau prin fața noastră. Și întimplările evocau locuri și locurile evocau momente istorice din care se vedea cum se înalță o țară, cum se ridică, demn, un popor.

La imaginile ce-l reprezentau pe el, tata se oprea mai mult. Dar eu pe acestea le priveam cu oarecare indiferență, pentru că îmi era mai drag să-l privesc aievea, căci se afla lângă mine, și-i auzeam vorbele doamne, și-i vedeam abstrul limpede al ochilor. Pozele lui erau șterse, fără culoare și mai ales fără glas.

Dar într-o zi fotografia tăii mi-a vorbit. M-a privit strălucitor. M-a strigat chiar. M-am întors să-i spun și lui impresia, căci era desigur doar o impresie. Dar nu se afla lângă mine. Începuse să-mi vorbească numai din fotografie.

Merg adesea la album. Nu mai pot trăi fără să-l răsfoiesc. N-am bănuț de la început ce forță imensă ascunde în el. Dar tata a știut. De aceea mi l-a dăruit în fiecare zi cîte puțin, pînă la ultima filă. Acum am descoperit că în el sînt nu numai fotografii, ci chiar orașele și satele, riurile și cîmpurile, dealurile și munții, pămîntul strămoșesc întreg — țara mea, cîntecele ei, frumusețea și bogățiile ei.

Auzeam deunăzi un divigint vorbind părinților elevilor săi despre sprînjîn pe care-l pot da școlii în munca educativă. Împrejurarea aceea m-a îndemnat să scriu.

E. M.

TEMEIUL CEL VEȘNIC AL UNIRII

Dacă 24 ianuarie 1859 a însemnat sfîrșitul durerii unui neam care de mult, tare de mult, aștepta o dreaptă sărbătoare, adică începutul sfîrșitului de a trăi despărțit în trei provincii, se cuvine ca, măcar o dată pe an, să închinăm acestei zile un imn de slavă. A fost Unirea din 1859 o lacrimă țîrzie din plînsul celor două mii de ani de silnic separatism, preschimbată în lacrima bucuriei. A fost visul care de veacuri reinvia mereu în vatra poporului român și care, în sfîrșit și măcar parțial, se împlătea. Urșita își întorcea, în sfîrșit, fața spre noi iar Unirea cea dinlîngă era făgăduirea Unirii desăvîrșite, complete. Poate stăpînirile lui Mircea și Ștefan în Transilvania, poate răsăririle transmontane ale lui Petru voievod Kares, poate cărțile scrise cu tiparnița lui Coreși, poate acea „pohtă ce-am pohtit” a Viteazului care a fulgerat, cu agera-i spadă, toate zările carpatine, poate strădania culturală a Școlii ardelenice, poate înflăcărarea lui Gheorghe Lazăr, poate cărțile din desaga ciobanului Badea Cirtan, poate transhumanția din Dunăre-n Maramureș și din Crișuri în fărul Mării Negre, poate nunțile și fețele furate prin Prîslop, prin Dorne, prin Oltuz, prin Vrancea, prin Bratocca, Bran, Cîlmeni, Lainci sau Vîrciorova au făcut ca înțelețele silnice, cu semnele unor puteri mari și străine, să nu fie înute samă și frații să se apropie, să se ajute, să schimbe mărfuri, idei și cîntece, să-și sporească sentimentul și conștiința frăției.

Temeiul Unirii se zidește pe geografie, pe etnogeneza daco-romană, pe datini și obiceiuri comune, pe sentimente și conștiința națională, pe cultura românească, pe economia și administrația proprie, pe năzuința neabătută spre libertate, independentă și suveranitate. Sentimentul și conștiința unității sînt străvechi. Croniciarii le talmăcesc, la vremea lor. Ureche: „Toți de la lîngă se trag”. Miron Costin: „Lăcuiții țării noastre ai Moldovei și țării Muntenesi și românii din țările ungurești... toți de un neam și odată descălecați sînt”. Stolnicu Constantin Cantacuz-

zino: „...Că toți aceștia dintr-o fîntînă au izvorit și cură”. Vremea și cultura au dezvoltat sentimentul unității într-o conștiință a unității poporului român. Iar unitatea a devenit o latură intrinsecă a conștiinței naționale care, la sfîrșitul veacului al XVIII-lea și la începutul celui de al XIX-lea, se cristaliză la noi ca și la toate popoarele Europei. Românii au trăit această prefecere odată cu italienii și germanii, cu sîrbi și polonii, cu cehii, cu grecii, cu bulgarii. Toți vi-sau, gîndeau și lucrau atunci pentru libertate economică, socială, politică și unitate națională. Oamenii anului 48 au avut conștiința unității infiltrată în sînge. Viața lor însemna Unirea poporului și cucerirea independenței naționale. Numai așa au putut scrie „Răsunetul”, „Cîntarea României”, „Deșteptarea României”, „Hora Unirii”, cînd România exista doar în sufletul lor, în mîntea și în inima poporului, ca un suprem deziderat. Deși înfrînți în revoluția lor, pasoptiștii n-au slăbit o clipă lupta pentru Unire. Băteescu scria în acei ani: „România noastră va exista deci... Orb cine nu o vede...”.

Toți cei care s-au bătut și s-au jertfit pentru ea n-au putut conștienta Unirea decît întreagă, deplină, desăvîrșită. Și chiar dacă în 24 ianuarie 1859 n-o puteau numi în veștig, o purtau totuși închisă cu griji și înțelepciune, în inimi și-n cugete, așa cum o purta, de la naștere, întregul popor.

Acum, cînd se împlinesc o sută doisprezece ani de la 24 ianuarie 1859 și cincizeci și trei de la 1 decembrie 1918, vede oricine că temeiul Unirii a dobîndit țaria granitului și sensul eternității. Iar sărbătoarea Unirii, în anul semicentenarului creării Partidului Comunist Român, se încarcă de noi semnificații.

DUMITRU ALMAȘ

Trecem portul și dansurile din străbuni, la cei ce ne urmează

Laboratorul de analiză a procesului de învățămînt

Interviu cu prof. univ. dr. PAVEL APOSTOL, membru al Academiei de științe sociale și politice

Intors în țară după o călătorie de studii în Republica Federală a Germaniei — unde a fînit prelegeri la cîteva universități și institute pedagogice — și în Danemarca, unde a fînit parte din conducerea Conferinței de inovație socială de la Elsinore, prof. univ. dr. PAVEL APOSTOL, prorector al Institutului central de perfecționare a personalului didactic, a fost solicitat de noi să răspundă la cîteva întrebări în legătură cu activitatea Laboratorului de analiză a procesului de învățămînt (L.A.P.I.), pe care îl conduce în cadrul respectivului institut.

Red.: Care este stadiul actual al lucrărilor laboratorului?

P. Apostol: După o perioadă de organizare, care a durat de la 15 aprilie pînă la 1 octombrie 1970. Laboratorul de analiză a procesului de învățămînt și-a conturat structura organizatorică, proiectul de cercetare — care a și intrat în planul de cercetare al Academiei de științe sociale și politice — și a reușit să-și schițeze metodologia. În toată perioada de organizare au fost realizate contacte pe plan internațional, necesare pentru buna desfășurare a activității de viitor înființându-se unele acțiuni și asigurîndu-se colaborarea unor specialiști de renume mondial.

Red.: După cîte știm, laboratorul a fost înființat de Ministerul Învățămîntului în scopul de a aplica o metodologie foarte modernă și eficientă la cercetarea unor probleme de mare actualitate ale procesului de învățămînt.

P. Apostol: Anume a acelor probleme pentru care se cere găsirea unor soluții în vederea accelerării modernizării educației. Laboratorul este specializat în problemele procesului de învățămînt, adică nu studiază problemele privind sistemul de învățămînt, ci modul cum se desfășoară activitatea înăuntrul sistemului. Termenul de „analiză” este împrumutat din terminologia cercetării contemporane și se referă la analiza de sistem sau sistemică, ceea ce înseamnă că procesul de învățămînt este studiat ca un sistem dinamic și componentele sale sînt examinate în lumina funcției lor în cadrul acestui sistem. Metodologia este aceea a cercetării operaționale. Fără a reprezenta o aplicare mecanică a cercetării operaționale practice în domeniul economic, militar sau administrativ, ea este o variantă ori-

ginală a acesteia, o adaptare a cercetării operaționale la specificul procesului de învățămînt.

Red.: Acest punct de vedere a caracterizat și activitatea teoretică a laboratorului în cadrul unor reuniuni internaționale?

P. Apostol: Da — și este un punct de vedere care a suscitat un real interes în rîndul specialiștilor din alte țări. Aș reieva că această concepție operațională asupra procesului de învățămînt a fost apreciată pozitiv de către departamentul de științe sociale al UNESCO și s-a bucurat de o primire favorabilă la Institutul internațional de educație de la Hamburg, care, de altfel, a solicitat laboratorul nostru să-i elaboreze proiecte de cercetare. De asemenea, la Conferința internațională de inovație socială care a avut loc la Elsinore și care s-a ocupat de aplicarea metodelor științifice ale cercetării viitorului la rezolvarea unor probleme sociale concrete, reprezentanții laboratorului s-au bucurat de cinstea de a prezenta, la dezbaterile asupra problemelor de educație, raportul inaugural, intitulat „Educația, un proces de formare de inventatori”. Aprecieri pozitive asupra concepției noastre operaționale sînt cuprinse, de pe altă parte, în scrisorile pe care ni le-au adresat numeroși experți în pedagogie din R. F. a Germaniei, Danemarca, Franța și unii experți în cercetarea operațională din Statele Unite și din alte țări.

Red.: Utilizați frecvent, referindu-vă la activitatea laboratorului, termenul „operațional”. Ce caracteristici implică el?

P. Apostol: Metodologia noastră se numește operațională fiindcă este preocupată de găsirea unor soluții eficiente, imediat aplica-

bile, fiindcă se bazează pe o analiză de sistem și fiindcă studiază soluțiile pe baza unei modelări în cadrul teoriei sistemelor. Realizăm o analiză operațională a procesului de învățămînt ținînd seama de finalitățile sale pedagogice, de condiționarea și mecanismele psihologice ale învățării. Dar, dincolo de această metodă de abor-

Interviu realizat de
OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. 2-a)

Pagina a III-a CRONICĂ DE CINCINAL

DIN EXPERIENȚA ORGANIZAȚIILOR DE PARTID DIN ȘCOLI

Cîteva modalități de lucru

Sintem la mijlocul celui de-al doilea an școlar de cînd se aplică prevederea adoptată de Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român cu privire la acordarea dreptului de control al organizațiilor de partid din învățămînt asupra conducerilor administrative, măsură înscrisă în Statutul partidului nostru, vizînd în principal creșterea rolului și contribuției organizațiilor de bază în acțiunea complexă de continuă dezvoltare și perfecționare a procesului de instruire și educare a tinerilor generații. Pe această temă reliefam cîteva modalități de lucru.

„Obiectivele generale ale activității instituțiilor școlare sînt, în esență lor, aceleași — ne-a spus profesorul Dumitru Lupașcu, di-

rectorul Liceului din Baia de Arieș, județul Alba — dar abordarea lor și, mai ales, munca depusă pentru înfăptuirea lor capătă trăsături particulare la fiecare școală în funcție de experiența colectivului didactic, de profilul și mărimea școlii, de modul cum înțelege fiecare învățător și profesor să-și facă datoria. Ținînd seama de faptul că liceul nostru funcționează cu clasele I—XII și că este singura școală din oraș, direcția și biroul organizației de partid au acordat o mare atenție informării tuturor cadrelor didactice asupra sarcinilor ce le revin în fiecare etapă, antrenării lor la realizarea obiectivelor pe care ni le-am propus”.

În condițiile unui colectiv didactic numeros, ale inițiativei și muncii dinamice este necesar să se asigure o justă și eficientă dirijare a tuturor influențelor educative

exercitate asupra elevilor, o coordonare elastică a factorilor antrenanți în activitate pentru a se evita paralelismele și suprapunerile, ironsirea timpului, suprîncălcarea elevilor și a cadrelor didactice. Este tocmai ideea asupra căreia s-a oprit profesorul Gheorghe Taica, director adjunct al Liceului din Baia de Arieș și secretarul organizației de partid, din cadrul acestuia. „În primul rînd este necesar ca direcția școlii, biroul organizației de partid și comandantul de pionieri să știe cu precizie ce au de făcut. Pe această bază sînt întocmite în liceu noastre planurile de activitate, care prevăd atît obiective comune întregii instituții, cît și obiectivele specifice fiecărei organizații sau fiecărui gen de activitate. În feul acesta se evită repetările, și, pe de altă parte, se asigură ca fiecare factor să-și aducă contri-

buția specifică la realizarea unuia și aceluiași obiectiv. Toată această operație, care de fapt se repetă periodic, se desfășoară de regulă din inițiativa și cu concursul larg al biroului organizației de partid și noi vedem în ea una din manifestările concrete ale dreptului de control cu care a fost investită organizația”.

Vizînd Liceul din Baia de Arieș am reținut preocuparea deosebită a colectivului didactic pentru educarea elevilor în spiritul dragostei față de muncă și pentru orientarea lor școlară și profesională. În acest scop s-au organizat vizite la Întreprinderea minieră, întîlniri cu muncitorii și tehnicienii etc. Bilunar se prezintă la panoul „Culmi de viață” cele mai semnificative momente din viața și activitatea unor mari personalități ale științei și culturii, ca Nicolae Iorga, Traian Vuia, Henry Coandă, Gh. Țițeica,

etc. Pe un alt panou este prezentat săptămînal, în detaliu, un institut de învățămînt superior, un liceu de specialitate, diferite întreprinderi și școli profesionale ș.a.m.d. Aceste acțiuni se bucură de mare trecere în rîndul elevilor, ajutîndu-i în orientarea școlară și profesională.

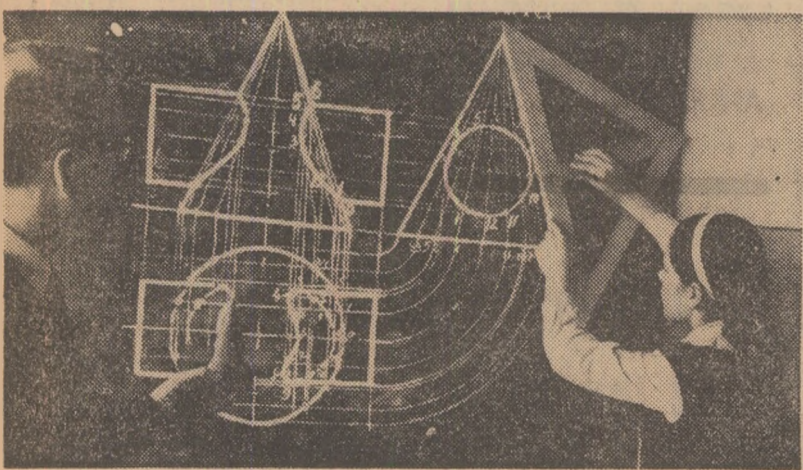
Profesoara Aurora Serban, secretara biroului organizației de partid de la Liceul „Mihail Eminescu” din municipiul Cluj, ne-a vorbit pe larg despre preocuparea organizației de bază și a conducerii școlii pentru instaurarea în școală a unui climat sănătos de muncă, bazat pe creșterea răspunderii personale a membrilor de partid și a întregului personal al școlii față de îndeplinirea riguroasă a sarcinilor.

AI GHITERA

(Continuare în pag. 4-a)

Laboratorul de analiză a procesului de învățămînt

Oră de matematică la Liceul de construcții din Capitală

Mulțimi, gramatică, logică

Dezvoltarea gândirii logice se realizează prin exercitarea ei la toate obiectele de învățămînt. Studiul obiectului numit **Logica** — pe lângă faptul că este el însuși un exercițiu al gândirii — face ca gândirea logică să devină conștientă și deci mai puternică. Elementele de logică se pot introduce și este bine să se introducă chiar în clasele mici ca pregătire pentru studiul logicii și, mai ales, ca sprijin direct al gândirii logice.

Merită din plin atenția profesorilor faptul că există o legătură strînsă — foarte naturală — între chestiuni ce țin de studiul mulțimilor, introdus astăzi în școală încă din clasele mici și chestiuni de logică, în special acelea care se referă la raporturile între noțiuni. Capitolul „Paralelogramul” se pretează foarte bine la explicarea acestei legături. De exemplu, dacă din mulțimea paralelogramelor le izolăm pe acelea care au un unghi drept, obținem o submulțime, aceea a dreptunghiurilor. Definiția „paralelogramului cu un unghi drept se numește dreptunghi” ne dă prilejul să arătăm că este în general o definiție, ce este genul proxim și ce este diferența specifică (fie că dăm sau nu și denumirile).

Limba teoriei mulțimilor nu trebuie considerată ca fiind exclusiv matematică. Ei ar trebui folosiți și la alte obiecte cînd se arată a fi potrivit pentru dezvoltarea gândirii logice. Exemplul cel mai reprezentativ este al gramaticii. Se știe că aceasta este un exercițiu și continuu exercițiu al gândirii logice. Se poate emite ipoteza că acest exercițiu ar putea fi și mai eficient dacă în unele cazuri potrivite ar fi pus în legătură și cu elementele despre mulțimi pe care le-a învățat elevul clasei respective. Această ipoteză a fost susținută de un referat despre predarea gramaticii susținut în cadrul de metodică a Universității București axat pe ideea problematizării, pe ideea de a stimula copilul să descopere prin propria lor gândire categoriile gramaticale. Supunem aici această idee ca obiect de cercetare profesorilor de gramatică pe care i-ar atrage problema (sau unor colective în care să intre și colegii ai lor de matematică). Să schimbăm câteva exemple.

Anumite propoziții simple cu predicat nominal exprimă în fond o relație de incluziune între mulțimi. De exemplu: castanii sînt copaci cu frunze late; oia este un animal ierbivor. Ele pot da loc la exerciții de felul acesta: înseamnă că orice copac cu frunze late este castan sau numai unul dintre ei? Toți copacii cu frunze late sînt castani? etc. În propoziția a doua oia e la singular, i-dem animal ierbivor; este vorba în această propoziție de elemente sau de mulțimi? Ce relație este între mulțimile corespunzătoare? Adjectivul al prilejul de a se determina o submulțime (animal ierbivor; toate animalele sînt ierbivore?).

Cred că ar trebui prezentate elevilor și probleme în care ei să constate imprecizia unor termeni din vorbirea obișnuită. În propo-

ziția „elevii silitorilor vor lua premiul” este vorba de elevii silitorilor. Determină această expresie o submulțime a clasei? Sigur că A, frunțașul clasei, este elev silitor; sigur că C, codășul, nu e. Dar despre M, mijlociul, nu știm dacă s-a-l cuprindem sau nu în această categorie. Pe cînd expresia „elevii clasei noastre cu media peste 8” determină o submulțime.

Distincția între expresiile cu înțeles precis și celelalte va fi foarte utilă unor oameni care vor folosi mașinile de calcul în mod curent. Ceea ce nu înseamnă că termenii lipsiți de precizie ar trebui eliminați; ei rămîn utili pentru exprimarea unor aproximații. Distincția de care vorbim nu trebuie să conducă la snobismul preciziei care caracterizează exprimarea unor din oameni cu formație numai matematică. Rămîn necesare — cred — și lecții de stil în care să se arate valoarea inefabilului, a sugestiei, a subînțeleșurilor, surprinderii a ceea ce e spus „între rînduri” etc.

Discutarea problemelor impreciziei va conduce și la o mai bună înțelegere a rostului gradelor de comparație (mai silitor; cel mai silitor). Eventual, se poate pune problema în ce cazuri un adjectiv și comparativul „mai...” pot conduce la o relație de ordine între elementele unei mulțimi.

O submulțime poate fi determinată numai cu ajutorul adjectivelor? e o altă întrebare care ține de gramatică și de logică. Se pot lua în considerare două adjective, fiecare determinînd cîte o submulțime a unei mulțimi date, iar ambele împreună, intersecția acestora.

O altă problemă e aceea a clasificării în sensul de împărțire a unei mulțimi în clase. Ideea poate fi pregătită la elevii foarte mici (Ce pomi avem în grădina școlii? Meri, pruni, cași); mai tîrziu pot fi date exemple mai complexe, precum și contra-exemple (false clasificări, ce nu conduc la o împărțire propriu-zisă în clase, cum ar fi „clasificarea” triunghiurilor în scalene, isoscele, echilaterale).

Există și probleme de gramatică — logică ce nu sînt legate de teoria mulțimilor. Așa ar fi, cred, aceea în care intervine timpul; aici legătura cu matematica s-ar putea realiza reprezentînd timpul pe o axă cu prezentul în 0, trecutul înspre stînga, mai mult ca perfectul mai la stînga decît perfectul compus („scrisese cînd ai venit”), perfectul simplu aproape de 0, viitorul spre dreapta etc.

Cred înșă că mai interesante sînt cele legate de mulțimi. Dacă cineva ar studia toate cazurile în care această legătură poate fi explicată cu folos, în ce mod pot fi ele propuse elevilor, în ce clase sau etape, care sînt exemplele cele mai reprezentative și exercițiile cele mai potrivite — cred că ar face o lucrare utilă. Cred; este vorba, cum spuneam, numai de o ipoteză ce își așteaptă verificarea.

EUGEN RUSU

(Urmare din pag. 1-a)

dare tradițională, supunem procesul de învățămînt unei analize semi-otice și epistemologice, intrucît este evident că nu numai teoria învățării are ceva de spus în optimizarea educației. Analiza noastră cuprinde, totodată, dimensiunile sociologice ale procesului de învățămînt, rolul pe care îl joacă în cadrul său structura grupelor și micro-grupelor (școală, clasă etc.). Scopul analizelor noastre este de a elabora proiecte de soluții dintre care factorii de decizie să poată alege variantele realizabile în perspectivă îndepărtată, toate aceste analize vizează construirea unor modele matematice, respectiv mașinale, fapt care explică prezența a patru matematicieni și a doi electroniști în componența „team-ului” de cercetare al laboratorului.

Red.: Care sînt temele pe care le-a abordat laboratorul?

P. Apostol: Temele de cercetare au fost stabilite pe baza recomandărilor Ministerului Învățămîntului. Una din ele constă, de exemplu, în elaborarea unor criterii obiective de optimizare a planurilor și programelor de învățămînt (înțelegînd prin „obiective”, în acest context, criteriile care rezultă din cercetările experimentale, din modelarea abstractă a procesului de învățămînt, nu criteriile subiective, bazate exclusiv pe bun simț și experiență personală). În cadrul acestei teme urmăm: a) stabilirea unor criterii de selecție a informației care intră în cultura generală la cîteva obiecte de bază și b) stabilirea calculatorilor a rețelei optime de timpuri de studiu și capacitatea de asimilare a elevilor. O a doua temă privește optimizarea relației dintre învățămîntul liceal și cel superior. Pentru realizarea ei, laboratorul desfășoară o cercetare de teren, efectînd un sondaj de opinie în rîndurile absolvenților din ultimii cinci ani. Am solicitat de asemenea, în această acțiune, opiniile exprimate sub formă de comunicări științifice — ale unui număr de cadre din învățămîntul superior și mediu. Se știe că funcționarea învățămîntului superior este influențată de calitatea absolvenților învățămîntului liceal, după cum funcționarea învățămîntului liceal este influențată de calitatea pregătirii date cadrelor sale didactice în învățămîntul superior. O a treia temă, care nu este de investigație propriu-zisă, ci are menirea de a pregăti o cercetare pentru anul următor, constă în întocmirea unui proiect de cercetare a procesului de integrare a „mass mediei” în procesul de învățămînt. Ne propunem să studiem cum poate fi controlat din punct de vedere pedagogic fluxul de informație care se transmite prin canalul televiziunii, radioului, cinematografului etc.

Red.: Rezultă din ceea ce spuneți înaintea, că programele de cercetare sînt abordate dintr-un punct de vedere interdisciplinar.

P. Apostol: Cercetarea noastră este, ca orice cercetare operațională, multidisciplinară. Spre deosebire însă de alte opinii în legătură cu conceptul de interdisciplinaritate care circulează în țara noastră, opinia noastră este că într-o echipă interdisciplinară una din discipline trebuie să aibă rolul conducător. În cazul nostru, rolul conducător nu poate să revină decît pedagogiei. Considerăm că multidisciplinaritatea se obține prin cercetarea unei probleme în cadrul aceluiași colectiv, de către specialiști cu profiluri diverse, nu prin asamblarea ad-hoc a unor opinii provenind de la cercetători din diferite discipline. Membrii team-ului lucrează împreună la rezolvarea unor probleme analizate împreună, realizînd nu numai un schimb al rezultatelor obținute, dar și un schimb al informațiilor de care se folosesc în cercetare.

Red.: Care sînt temele pe care le-a abordat laboratorul?

P. Apostol: Temele de cercetare au fost stabilite pe baza recomandărilor Ministerului Învățămîntului. Una din ele constă, de exemplu, în elaborarea unor criterii obiective de optimizare a planurilor și programelor de învățămînt (înțelegînd prin „obiective”, în acest context, criteriile care rezultă din cercetările experimentale, din modelarea abstractă a procesului de învățămînt, nu criteriile subiective, bazate exclusiv pe bun simț și experiență personală). În cadrul acestei teme urmăm: a) stabilirea unor criterii de selecție a informației care intră în cultura generală la cîteva obiecte de bază și b) stabilirea calculatorilor a rețelei optime de timpuri de studiu și capacitatea de asimilare a elevilor. O a doua temă privește optimizarea relației dintre învățămîntul liceal și cel superior. Pentru realizarea ei, laboratorul desfășoară o cercetare de teren, efectînd un sondaj de opinie în rîndurile absolvenților din ultimii cinci ani. Am solicitat de asemenea, în această acțiune, opiniile exprimate sub formă de comunicări științifice — ale unui număr de cadre din învățămîntul superior și mediu. Se știe că funcționarea învățămîntului superior este influențată de calitatea absolvenților învățămîntului liceal, după cum funcționarea învățămîntului liceal este influențată de calitatea pregătirii date cadrelor sale didactice în învățămîntul superior. O a treia temă, care nu este de investigație propriu-zisă, ci are menirea de a pregăti o cercetare pentru anul următor, constă în întocmirea unui proiect de cercetare a procesului de integrare a „mass mediei” în procesul de învățămînt. Ne propunem să studiem cum poate fi controlat din punct de vedere pedagogic fluxul de informație care se transmite prin canalul televiziunii, radioului, cinematografului etc.

Red.: În parte, activitățile la care v-ați referit sînt și modalități de valorificare a cercetărilor.

P. Apostol: În parte numai, pentru că rezultatele cercetărilor

noastre se valorifică mai ales în studii documentare adresate Ministerului Învățămîntului pentru fundamentarea deciziilor sale, ca și în cursurile de perfecționare a personalului didactic organizate de institut. Activitatea laboratorului privește atît domeniul cercetărilor fundamentale, cit și pe acela al cercetărilor aplicative care, în condițiile actuale, nici nu pot fi despărțite decît în mod artificial. Nu căutăm soluții abstracte, ci soluții concrete, realizabile, practice, respectînd astfel un principiu al cercetării operaționale, după care acolo unde soluția optimă nu este la îndemînă, se alege cea mai puțin rea dintre soluții. De pildă, dacă propunem îmbunătățirea metodologiei predării, nu putem să nu ținem seama de nivelul de pregătire metodologică al cadrelor didactice. Dacă nu reușim să utilizăm metodologia ideală trebuie să alegem varianta cea mai puțin rea dintre cele realizabile.

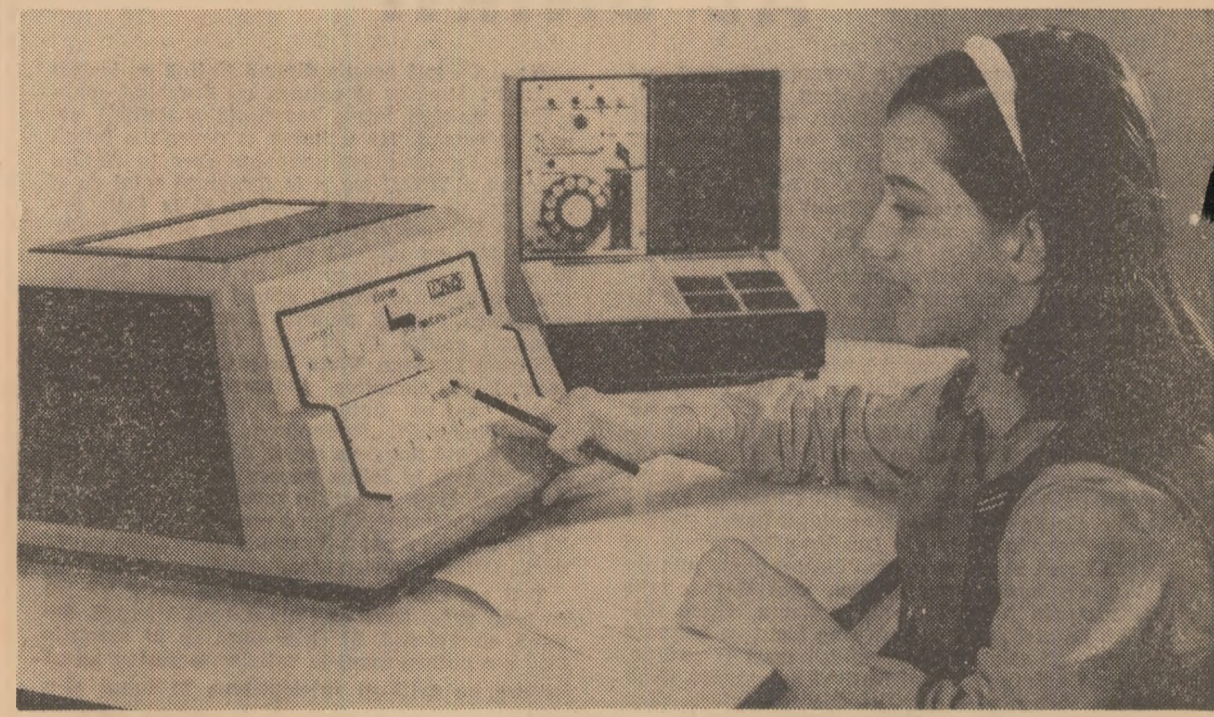
Red.: Ce rezultate conștați în cercetările privind selecția de informație și relația liceu-universitate?

P. Apostol: În parte numai, pentru că rezultatele cercetărilor

noastre se valorifică mai ales în studii documentare adresate Ministerului Învățămîntului pentru fundamentarea deciziilor sale, ca și în cursurile de perfecționare a personalului didactic organizate de institut. Activitatea laboratorului privește atît domeniul cercetărilor fundamentale, cit și pe acela al cercetărilor aplicative care, în condițiile actuale, nici nu pot fi despărțite decît în mod artificial. Nu căutăm soluții abstracte, ci soluții concrete, realizabile, practice, respectînd astfel un principiu al cercetării operaționale, după care acolo unde soluția optimă nu este la îndemînă, se alege cea mai puțin rea dintre soluții. De pildă, dacă propunem îmbunătățirea metodologiei predării, nu putem să nu ținem seama de nivelul de pregătire metodologică al cadrelor didactice. Dacă nu reușim să utilizăm metodologia ideală trebuie să alegem varianta cea mai puțin rea dintre cele realizabile.

Red.: Ce rezultate conștați în cercetările privind selecția de informație și relația liceu-universitate?

P. Apostol: În parte numai, pentru că rezultatele cercetărilor

Învățămînt modern.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

În numerele 1061 din 30 X 1970 și 1069 din 28 XII 1970 ale „Gazetei învățămîntului” au fost publicate localitățile, obiectele și posturile didactice vacante pentru care numirea și transferarea personalului didactic se fac prin concurs.

În legătură cu organizarea și desfășurarea concursului se fac următoarele precizări:

- 1) La concurs se poate înscrie personalul didactic titular definitiv, caruia data de 1 septembrie 1971 are cel puțin 3 ani de activitate didactică în postul în care funcționează.
- 2) Poate participa la concurs și personalul didactic titular definitiv care nu îndeplinește condiția stabilită în alinutul precedent dacă: a) funcționează într-o localitate contraindicată pentru starea sănătății, sau în care nu are posibilități de a-și desfășura activitatea profesională, fiind suferind să-și îngrijescă sănătatea (situație dovedită prin certificatul medical eliberat de comisia medicală); b) funcționează în altă localitate decît aceea în care domiciliază soțul (soția).
- 3) De asemenea, pot participa la concurs persoanele care au funcționat în învățămînt ca personal didactic titular definitiv și care au fost nevoite, pentru motive întemeiate și cu aprobarea Ministerului Învățămîntului sau a Inspectoratelor școlare județene, să întrerupă activitatea didactică, sau se află în una din situațiile prevăzute de art. 59 din Statutul personalului didactic.

Se mai pot prezenta la concurs și specialiști repartizați în alte sectoare de activitate, inclusiv în învățămîntul superior, cu stagii legale efectuate și care au studii corespunzătoare pentru ocuparea unei funcții didactice.

În orașele mari (municipii) prevăzute de lege, pot solicita înscrierea la concurs numai pe soanele care, în afara celor menționate mai sus, îndeplinesc și condițiile prevăzute de normele legale în vigoare pentru stabilirea în aceste localități.

Cererile de înscriere la concurs vor fi însoțite de: copie legalizată de pe actul de naștere, dovezile privind gradele didactice obținute și vechimea în învățămînt; memorii de activitate; o caracterizare întocmită de conducerea unității școlare la care solicitantul funcționează sau a funcționat pînă la întreruperea activității didactice, vizată de inspectoratul școlar județean și al municipiului București, ori de conducerea organizației socialiste la care a funcționat.

Candidații se pot înscrie la concurs numai pentru ocuparea catedrelor la specialități și pentru gradul de învățămînt la care au dreptul să pre-

deea potrivit studiilor ce le posedă sau pentru care au fost atestați.

2) Concursul se desfășoară pe baza programelor pentru examenul de definitivare în învățămînt și constă dintr-o probă scrisă la specialitate pentru profesori, din două probe scrise, una la limba română (limba maternă) și alta la aritmetică, pentru învățători și o probă scrisă la literatura pentru copii și la limba română (limba maternă), pentru educatoare, precum și din aprecierea activității candidaților.

Profesorii cu studii universitare care concurează pentru ocuparea catedrelor vacante la școlile generale susțin proba scrisă după programa elaborată pentru profesorii absolvenți și universitari.

Cadrele didactice care funcționează în școli cu limba de predare a naționalităților conlocuitoare pot susține proba de concurs în limba maternă. În cazul cînd aceste cadre concurează pentru ocuparea unor posturi la școli cu limba de predare română, probele de concurs se susțin în limba română.

3) Proba scrisă se susține în întreaga țară în ziua de 14 februarie ora 10.

A doua probă scrisă (de matematică pentru învățători) are loc în aceeași zi la ora 16.

4) După publicarea posturilor va-

lante pentru concursul din 14 februarie 1971 în „Gazeta învățămîntului” nr. 1069 din 28 XII 1970 s-au mai vacantat următoarele posturi care s-un în concurs:

POSTURI DE EDUCATOARE

Județul Bacău

Municipiul Bacău: Grăd. de aplicație (2 posturi).

Județul Cluj

Municipiul Cluj: Grăd. nr. 8; Grăd. nr. 24; Grăd. Someșul II; Grăd. Flacăra.

Județul Timiș

Municipiul Lugoj: Casa de copii preșcolari; Grăd. Măguri.

Municipiul București

Sectorul I: Grăd. nr. 5; Grăd. nr. 119 (aplicație); Grăd. C.N.E.F.S. (aplicație); Grăd. Ministerului Petrolului.

Sectorul 3: Grăd. nr. 148; Grăd. F.R.B.-1 (4 posturi).

Județul Iași

Săftica (8 posturi); Grăd. nr. 164 — Bobești; Grăd. Flacăra, roșie; Grăd. Timpuș Noi; Grăd. 7 Noiembrie.

Sectorul 5: Grăd. Bumbăcării Ji-

lava (2 posturi); Grăd. nr. 67 — Poșteșii Leordeni; Grăd. nr. 93 — Leordeni.

Sectorul 6: Grăd. nr. 54; Grăd. Vulcan; Grăd. Tinăra Gardă; Grăd. Ind. Bumbașului.

Sectorul 7: Grăd. nr. 86; Grăd. Fabrica țigărețe; Grăd. C.C.T.B. (3 posturi); Grăd. I.A.S. — Dudu (5 posturi); Grăd. nr. 92 — Chlajna (2 posturi).

Sectorul 8: Grăd. nr. 47; Grăd. nr. 108; Grăd. Direcția Generală Construcții-Montaș; Grăd. Prev. T.B.C. — Mogosoaia; Grăd. nr. 108 — Rudești (Chitila).

CATEDRE DE LIMBA ROMÂNĂ

Județul Argeș

Municipiul Pitești: Șc. gen. nr. 8.

Județul Buzău

Municipiul Buzău: Lic. nr. 2.

CATEDRE DE MATEMATICĂ

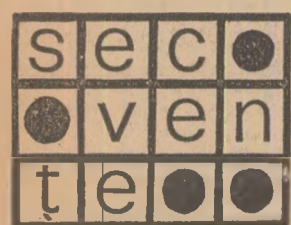
Județul Buzău

Municipiul Buzău: Lic. nr. 1 lic. sportiv.

CATEDRE DE BIOLOGIE

Județul Argeș

Municipiul Pitești: Șc. gen. nr. 12.

Ne vizitează țara ministrul învățămîntului public din R. P. Bulgară

Luni, 18 ianuarie a.c., a sosit în Capitală o delegație din R.P. Bulgaria, condusă de dr. Ștefan Vasilev, ministrul învățămîntului public. La Gara de Nord, delegația bulgară a fost întâmpinată de Mircea Malîța, ministrul învățămîntului, Alexe Popescu, adjunct al ministrului învățămîntului și de alți funcționari superiori din Ministerul Învățămîntului. A fost de față Spas Gospodov, ambasado-

Moment din timpul vizitei pe care ministrul bulgar Ștefan Vasilev a făcut-o, la Ministerul Învățămîntului, ministrului român Mircea Malîța

Masă rotundă pe tema jucării lor

De curînd Comisia tehnico-artistică pentru jucării de pe lângă Ministerul Învățămîntului a inițiat o dezbateră în jurul mesei rotunde în legătură cu jucării pentru preșcolari și școlarii din clasele mici și indeseubi cu jucăriile și jocurile cu caracter tehnic. S-au auzit la această dezbateră creatori de jucării, pedagogi, psihologi, reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, reprezentanți ai unor întreprinderi ai comerțului.

Participanții la discuții au subliniat importanța deosebită a jocurilor cu caracter tehnic, constructiv și aplicativ în dezvoltarea psihică a copiilor, în formarea personalității omului de mai tîrziu, în dezvoltarea și inventivității și creației sale creatoare. S-a arătat totodată că acest tip de jocuri contribuie la formarea unor deprinderi și obișnuințe tehnice, stimulează interesul copiilor pentru muncă, pentru acțiune, scoțîndu-se în evidență faptul că datorită tuturor acestor motive, pe cit de mare este însemnătatea jocu-

Consfătuirea conducătorilor cercurilor pionierești de agrobiologie

La București s-a desfășurat recent, sub egida Consiliului Național al Organizației Pionierilor și a Centrului Național de perfecționare a cadrelor de muncesc cu pionierii, cea de a doua consfătuire pe țară a îndrumătorilor de cercuri agrobiologice. Consfătuirea a prilejuit realizarea unui larg schimb de experiență și opinii privind orientarea în perspectivă a activității acestor cercuri, precum și informarea științifică a participanților asupra unor date noi din domeniul agrobiologiei. Ea s-a bucurat de participarea unor prestigioase cadre universitare — membrii Eugen Porci, prof. univ. dr. David Davidescu, prof. Vasile Mirza — care au prezentat expunerile, ca și de prezenta unui mare număr de profesori din învățămîntul de cultură generală. Numeroși participanți au subliniat, în judecările purtate necesitatea de a se lega mai strîns activitatea cercurilor agrobiologice de perspectivele dezvoltării agriculturii noastre în condi-

AU APĂRUT:

Tematicile de studiu individual pentru colocviul de gradul II în învățămînt — educatoare, învățători, profesori —

AU APĂRUT:

Programele concursului de admitere în liceu pentru anul școlar 1971-1972

Școlari români premiați în India

Trei școlari din țara noastră au fost distinsi recent, în cadrul unei competiții internaționale, cu trei importante premii. Mai precis este vorba de concursul de creație literară și artă plastică adresat copiilor din întreaga lume pe care îl organizează de cîteva ani o apreciată revistă săptămînală din New-Delhi, „Shankar's weekly”. Astfel, eleva Bogdana Popescu, de liceul nr. 32 din București, a primit Medalia de aur „Nehru” pentru lucrarea literară intitulată „Patria mea — scrisoare către un prieten necunoscut”. Anca Ioana Hariton, de la Școala de muzică și arte plastice din Giurgiu, a fost distinsă cu premiul pentru desenul „Costume de Anul Nou”. Iar Gheorghe Tulcă a fost distins cu premiul I pentru desenul „Dans popular”.

Masă rotundă pe tema jucării lor

De curînd Comisia tehnico-artistică pentru jucării de pe lângă Ministerul Învățămîntului a inițiat o dezbateră în jurul mesei rotunde în legătură cu jucării pentru preșcolari și școlarii din clasele mici și indeseubi cu jucăriile și jocurile cu caracter tehnic. S-au auzit la această dezbateră creatori de jucării, pedagogi, psihologi, reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, reprezentanți ai unor întreprinderi ai comerțului.

Consfătuirea conducătorilor cercurilor pionierești de agrobiologie

La București s-a desfășurat recent, sub egida Consiliului Național al Organizației Pionierilor și a Centrului Național de perfecționare a cadrelor de muncesc cu pionierii, cea de a doua consfătuire pe țară a îndrumătorilor de cercuri agrobiologice. Consfătuirea a prilejuit realizarea unui larg schimb de experiență și opinii privind orientarea în perspectivă a activității acestor cercuri, precum și informarea științifică a participanților asupra unor date noi din domeniul agrobiologiei. Ea s-a bucurat de participarea unor prestigioase cadre universitare — membrii Eugen Porci, prof. univ. dr. David Davidescu, prof. Vasile Mirza — care au prezentat expunerile, ca și de prezenta unui mare număr de profesori din învățămîntul de cultură generală. Numeroși participanți au subliniat, în judecările purtate necesitatea de a se lega mai strîns activitatea cercurilor agrobiologice de perspectivele dezvoltării agriculturii noastre în condi-

CRONICĂ DE CINCINAL

1966

● Se constituie Consiliul Național al Organizației Pionierilor, conform hotărârii Plenarei C.C. al P.C.R. din 12-13 aprilie.

● Își deschid porțile primele licee de specialitate, potrivit sarcinii trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R. Înființarea acestor licee este precedată de ample dezbateri, în cadrul cărora se fac numeroase propuneri.

● Se organizează experimental clase speciale de matematică și fizică în cadrul unor licee de cultură generală.

● Se înființează clase speciale în care predarea unor obiecte de învățământ are loc în limbile moderne de mare circulație.

1967

● Este publicat și supus dezbaterii publice Studiul privind dezvoltarea învățământului superior în Republica Socialistă România.

● Incepe să se experimenteze școlarizarea copiilor de la vârsta de 6 ani.

● Plenara C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie-1 decembrie 1967 stabilește măsuri pentru îmbunătățirea activității desfășurate în rândurile tineretului. Se subliniază că rolul hotărâtor în pregătirea și educarea tineretului revine școlii, cadrelor didactice.

1968

● Se publică Studiul privind dezvoltarea învățământului de cultură generală și Studiul privind dezvoltarea învățământului profesional și tehnic. La dezbaterile publice organizate pe marginea acestor documente participă mii de oameni ai școlii.

● Se constituie inspectoratele școlare județene, instituții executive de specialitate care au menirea de a asigura, în cuprinsul fiecărui județ, organizarea și conducerea activităților din învățământ.

● Plenara C.C. al P.C.R. din 22-25 aprilie 1968 aprobă Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățământului în Republica Socialistă România.

● Marea Adunare Națională adoptă Legea privind învățământul în Republica Socialistă România.

● Proiectul Statutului personalului didactic este supus dezbaterii publice.

1969

● S-au majorat salariile cadrelor didactice cu circa 20% începând cu data de 1 ianuarie și s-a trecut la experimentarea noului sistem de salarizare.

● Are loc, în zilele de 5-7 februarie, Conferința Națională a cadrelor didactice, eveniment remarcabil în viața școlii românești și a slujitorilor ei. De la tribuna Conferinței se adresează corpului profesoral tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Exprimând înalta prețuire acordată în patria noastră oamenilor școlii, secretarul general al partidului conturează în cuvântul său sarcinile importante care revin învățământului și slujitorilor lui.

● Se organizează dezbateri pe marginea proiectului de plan și a programelor pentru școala generală de 10 ani, precum și a proiectului planului de învățământ pentru liceul de cultură generală.

● Este legiferat Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, de către prima sesiune a celei de a VI-a legislaturi a Marii Adunări Naționale.

● Debutază școala generală de 10 ani, a cărei înfăptuire reprezintă un nou și însemnat salt în dezvoltarea instrucției și educației tineretului, situând țara noastră printre țările cu cel mai înaintat învățământ din lume.

1970

● S-a încheiat, în linii mari generalizarea școlarizării copiilor în vârstă de 6 ani.

● Se extinde învățământul obligatoriu de 10 ani. Pentru prima dată înființează clasa a X-a a școlii generale.

● Se creează comisii de specialiști în cadrul Ministerului Învățământului. Ele au sarcina de a cerceta căile modernizării, sub multiple aspecte, a predării diferitelor discipline.

● Munca devine o nouă disciplină școlară, ridicându-se la un nivel superior legătura școlii cu viața, cu activitatea practică productivă.

● În cadrul Anului internațional al educației România se afirmă ca un stat cu un învățământ dezvoltat. Pe plan intern au loc numeroase manifestări științifice, printre care Colocviul național de pedagogie „Cercetarea interdisciplinară a învățământului”, „Simpozionul național cu tema „Rolul și locul educătorului în procesul de modernizare a învățământului”, conferința „Educația copilului în fața progresului științei și culturii contemporane”, expoziția „Minitehnicus” etc.

Una din cuceririle cele mai de seamă ale poporului nostru constă în faptul că el poate deschide azi generațiilor tinere toate porțile vieții, le poate asigura ascensiunea spre cunoaștere, spre știința și cultura cea mai înaltă. Așa cum stă scris în Legea învățământului — adoptată de Marea Adunare Națională în decursul cincinalului 1966-1970 — în Republica Socialistă România învățământul, principal izvor de cultură și factor de civilizație, contribuie la dezvoltarea și înflorirea orinduirii și națiunii socialiste, la afirmarea multilaterală a personalității umane.

Cifrele, datele, fotografiile din această pagină își propun să ilustreze doar câteva din realizările dobândite de școala românească în decursul cincinalului încheiat, realizări care constituie tot atâtea trepte de pornire spre noi înfăptuiri, menite să situeze învățământul la nivelul marilor cerințe ale contemporaneității.

● Școala generală asigură copiilor patriei o pregătire al cărei nivel minim s-a ridicat la 10 ani de studii obligatorii. În perioada 1966-1970 au absolvit învățământul obligatoriu 1.567.000 elevi.

● Drumul continuă pe treapta medie — post generală — când se conturează marile visuri, când pregătirea tinerilor se realizează într-o rețea diversificată de școli. În perioada 1966-1970 au absolvit liceele de cultură generală 362.300 elevi față de 279.200 cit absolviseră în perioada 1961-1965, iar învățământul profesional și tehnic a repartizat producției 517.000 de muncitori și tehnicieni, realizându-și sarcinile cincinalului în proporție de 110,7 la sută la muncitori și 112,8 la sută la tehnicieni.

● În învățământul superior pregătirea se distilează și se perfecționează la nivelul celor mai înalte aspirații. Numărul de studenți a crescut de la 137.000 în 1966 la 152.000 în 1970.

Numărul preșcolărilor, elevilor și studenților a crescut

POPULAȚIA ȘCOLARĂ

de la 4134500 în 1966
la 4364600 în 1970

În cincinalul încheiat învățământul a repartizat producției :

370 000 muncitori, 147 000 tehnicieni, 117 000 specialiști cu studii superioare

FONDURI ALOCATE

Conducerea partidului și a statului nostru manifestă o neprecuțită grijă pentru a asigura școlii condițiile îndeplinirii înaltei și nobilei ei misiuni. Fondurile bugetare pentru învățământul de toate gradele alocate de către stat în perioada 1966-1970 au fost cu 48,3 la sută mai mari față de cincinalul anterior. În cifre absolute, aceasta înseamnă un spor de 13,2 miliarde lei.

CADRE DIDACTICE

Numărul cadrelor didactice a crescut în perioada 1966-1970 cu aproape 10 la sută, ridicându-se în 1970 la aproximativ

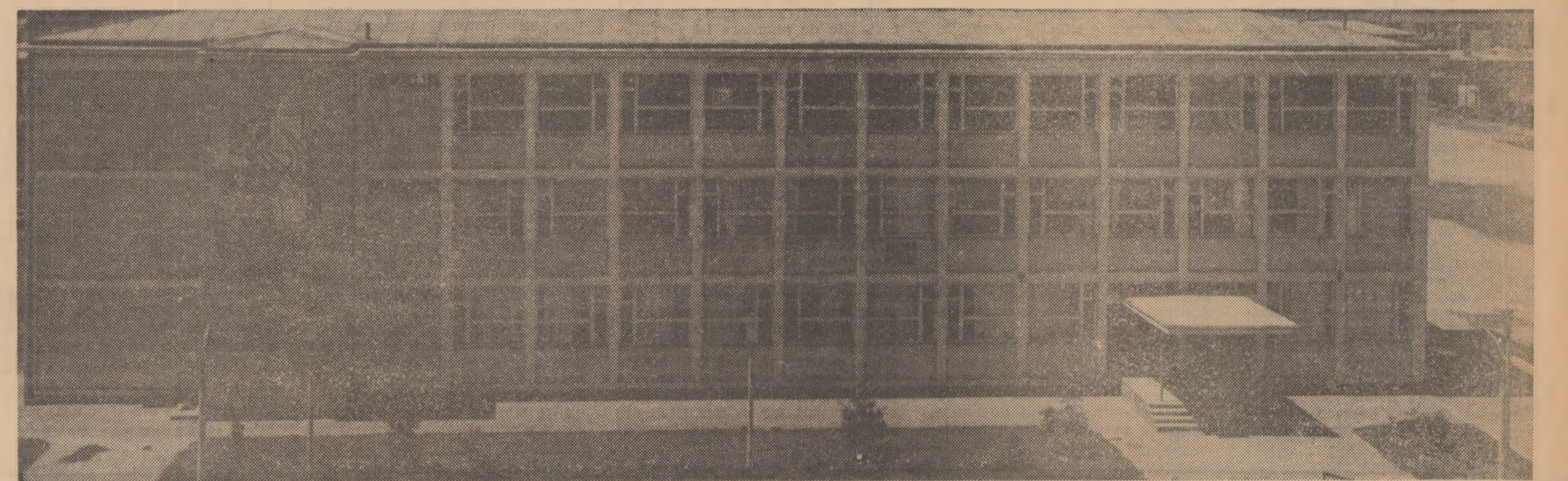
210 000

CONSTRUCȚII ȘCOLARE

CONSTRUCȚIILE ȘCOLARE DESTINATE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI REALIZATE ÎN PERIOADA 1966-1970 SÎNT ECHIVALENTE CU SUPRAFAȚA A 91.000 APARTAMENTE.

- S-au construit :
- 6100 săli de clasă în mediul urban (4600 pentru învățământul de cultură generală și 1500 pentru învățământul profesional și tehnic)
  - 6700 săli de clasă în mediul rural
  - 56.600 locuri în internate pentru învățământul de cultură generală și pentru învățământul profesional și tehnic
  - 1400 locuri la casele de copii
  - 42 săli de gimnastică
  - 5600 locuri în grădinițele de copii
  - Ateliere și laboratoare cu o suprafață de 30.000 m.p.
  - Cantine cu o capacitate de 56.000 locuri
  - Cămine pentru 18.000 de studenți
  - Clădiri pentru învățământul superior cu o suprafață de 165.000 m.p.

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A „GAZETEI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI”

Educația gândirii — trăsătură de prim plan a învățămîntului contemporan

Mutațiile profunde ce se petrec pe întreaga arie a învățămîntului mondial — în concepții, în conținut, în organizare, în didactica și tehnologia procesului instructiv-educativ — sînteză într-o perspectivă nouă rolul și importanța dezvoltării de către școală a gândirii tinerilor din noile generații. Despre această perspectivă, ca și despre atribuțiile ce caracterizează educația modernă a gândirii am discutat recent cu prof. dr. ANATOLII A. SMIRNOV, dr. ERNEST HUANT și dr. ing. GERT JEDZINY.

Prof. dr. Anatolii A. Smirnov, membru titular al Academiei de Științe pedagogice a U.R.S.S., membru corespondent al mai multor foruri științifice internaționale, este autorul unor lucrări fundamentale în psihologia pedagogică sovietică și răspunde în prezent de coordonarea unui amplu studiu întreprins de Institutul de psihologie din Moscova cu privire la particularitățile gândirii elevului de diferite vârste. „Școala contemporană — ne-a spus prof. Smirnov — este prima care formulează explicit și consideră implicat dezvoltarea gândirii drept o problemă de bază a procesului de învățămînt și o finalitate a acestuia. Nu este vorba aici de o simplă opțiune, ci de singura alternativă posibilă în condițiile societății de astăzi și ale perspectivelor științifico-tehnice ale dezvoltării ei de viitor. Un rol important în această evoluție îl au rezultatele celor mai recente studii asupra psihologiei gândirii, asupra problemelor învățării. S-au năruit, pe baza acestor rezultate, multe fetsuri și prejudecăți. Se clarifică foarte serios ideea, pînă nu de mult adinc înrădăcinată, dar infirmată de cele mai recente studii de psihologie, potrivit căreia procesul de gândire al copilului este exclusiv sau aproape exclusiv concret. În realitate, încă din primii ani de școală copilul sînt apt — într-o măsură mult mai mare decît se credea — de a gândi abstract. Pe această bază se elaborează, în prezent, un sistem de învățare nou, a cărui caracteristică principală este că urmărește dezvoltarea intensă și cât mai deplină a gândirii abstracte. Rezultatele obținute pînă acum arată că în studiul matematicii de pildă, ordinea tradițională — înfișurarea cu cifre, apoi operații cu litere — nu este imuabilă. Devine posibil să se pornească de la probleme simple cu litere, utilizîndu-se unele simboluri algebrice, pentru a se trece apoi la aplicații numerice. Capacitatea de gândire abstractă a copilului de vîrstă mică permite de asemenea introducerea mult mai timpurie a cunoștințelor de gramatică. Se ajunge astfel la o accelerare generală a programului de studiu, la posibilitatea ca, la aceeași vîrstă, elevul de astăzi să aibă un nivel mai ridicat de informații și mai ales o mai mare capacitate de gândire logică decît școlarul de ieri.

Desigur că aceste posibilități și obiective noi implică noi forme de conducere și îndrumare a activității elevilor. Orientarea spre învățămîntul problematizat este, după părerea mea, o tendință aprofundată logică, izvoară din cerințele fundamentale privind dezvoltarea gândirii elevului. Atribuțiile profesorului se situează astfel tot mai mult în aria elaborării și prezentării explicite a metodelor de rezolvare, a formării gândirii prin exercitarea unor multiple operații logice. În aceeași direcție se orientează și învățămîntul programat, care trece de la prezentarea unor algoritmi de rezolvare a problemelor intelectuale la familiarizarea elevilor cu posibilită-

țile de compunere a algoritmilor necesari. Ansamblul activităților de învățare trebuie să-i înarmeze pe elevi cu metodele conștiente, bazate pe principii și reguli de căutare a soluțiilor pentru problemele puse. În așa fel încît să se determine dezvoltarea maximă a posibilităților și obșnuințelor intelectuale.

Unii psihopedagogi propun, în acest sens, să li se dea elevilor probleme înfișurînd situații ce nu există în realitate, pentru a li se dezvolta capacitatea de a acționa în împrejurări excepționale. Cred că se exagerază, după cum se procedea greșit, după mine, și în cazul cînd se dau probleme simple, care conduc fără greș, prin înșușirea enunțului lor, la rezultat. Sînt însă pentru complicarea problemelor date spre rezolvare prin introducerea unor date superflue, așa cum se înfișurază în realitate unele probleme științifice, pentru a li învăța pe elevi să aleagă și să opereze cu elementele care conduc efectiv spre rezultat, sau oferindu-se mai puține date decît cele strict necesare, pentru a li învăța pe elevi să solicite elementele respective.

O ultimă chestiune în legătură cu principalele tipuri de probleme utilizate în procesul instructiv-educativ actual.

Noi le împărțim în prezent în două grupe: probleme de învățare și probleme de informație. Rezolvarea unei probleme de informație trebuie să determine acumularea de știință. La problemele de învățare principalul nu este rezultatul, ci metoda. Importanță este dezvoltarea gândirii teoretice, logice, de mare flexibilitate. Una dintre problemele fundamentale ale învățămîntului este ca profesorul să realizeze clar aceste distincții, formîndu-și pe elevi astfel încît să opereze corespunzător cu fiecare tip de problemă propus. Precum se vede, avem de a face, în fond și la urma urmei, cu educația gândirii.

Doctor ing. Gert Jedziny, membru în conducerea Institutului central de informatică din R.D.G., și-a spus cuvîntul la tema discutată prezentînd avantajele celor

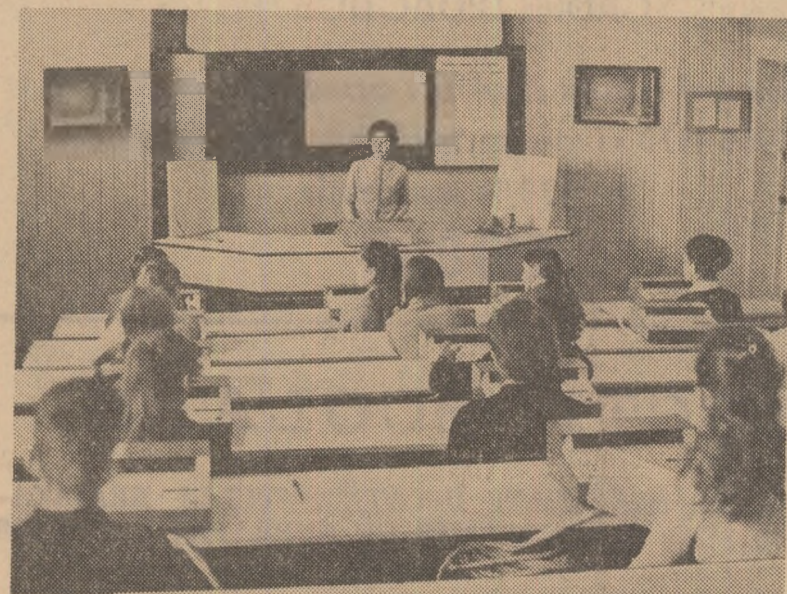
mai noi tehnici didactice care au ca scop individualizarea dezvoltării gândirii și personalității umane.

Influența primordială a ciberneticii și informaticii, atît asupra educației tineretului de vîrstă școlară cît și asupra educației permanente, constă pe de o parte în posibilitatea utilizării unor programe diferențiate de studiu, atît pentru științele naturii cît și pentru științele sociale, iar pe de altă parte în asigurarea unor condiții de transmitere efectivă a cunoștințelor cuprinse în aceste programe, datorită multiplexului canale de comunicație și a utilizării din din ce în ce mai ample a computerelor în învățămînt. Căci ritmul fantastic al progresului actual nu este numai o revoluție în concepțiile științifice, în științele aplicative și în egală măsură, o revoluție în mijloacele de comunicație. Iar acestea nu și-au spus încă de departe, pe deplin cuvîntul în realizarea unui învățămînt intensiv. Politică de învățămînt, planificarea educației trebuie să-și sprijine într-o măsură din ce în ce mai mare obiectivele pe utilizarea acestor mijloace, mai ales pentru crearea unui climat favorabil dezvoltării gândirii.

Memoriile electronice și capacitățile de selecție ale computerelor ne pot pune astăzi la dispoziție, în cîteva ore, întreaga bibliografie esențială, toate informațiile de prim ordin în evaluarea precisă a stadiului în care se află cercetările dintr-un anumit domeniu. În schimb, elaborarea unui program de lucru în vederea obținerii unei soluții superioare sau pe deplin adaptate anumitor condiții este o problemă mai dificilă și de mai mare subtilitate decît în trecut, întrucît are, de cele mai multe ori, variate implicații interdisciplinare. Decî interesează nu exersarea memoriei și orientarea către acumularea unor date, pe care oricum ni le va furniza mai larg și mai sistematic memoria unui computer, ci dezvoltarea unei gândiri flexibile, capabilă de asociații între discipline.

M. HERIVAN

Doctor ing. Gert Jedziny, membru în conducerea Institutului central de informatică din R.D.G., și-a spus cuvîntul la tema discutată prezentînd avantajele celor

Lecție în laboratorul audio-visual al Școlii nr. 20 din Riga

Doctor Ernest Huant din Paris este autorul unor lucrări de reputație internațională în domeniul ciberneticii, al filozofiei științelor — reputație confirmată, de altfel, și de faptul că a fost ales ca președinte al Centrului Internațional de biocibernetică și al Societății de studii în domeniul filozofiei științelor. Transcriem în continuare cîteva din interesantele păreri expuse de dr. Huant:

Cînd omul a știut să imagineze și să introducă în înlîntuirea liniară a efectelor acea idee minunată a întoarcerii efectului asupra cauzei pentru a o fixa la o valoare determinată și dorită, el a făcut mai mult poate decît să reinventeze focul. Cînd omul a știut să precizeze, să izoleze și să trateze noțiunea informativă a ciberneticii, adică raportul de probabilitate între două secvențe de eveniment, el a sudat, într-un fel, gândirea și materia. Dar numai

Cîteva modalități de lucru

(Urmare din pag. 1-a)

„Am urmărit ca toate cadrele didactice să fie antrenate în activitate, să aibă, pe lîngă sarcinile ce le revin la catedră, și alte atribuții concrete — ne spunea secretara de partid. Stimulăm larg inițiativa, dar și autoexigența, disciplina și conștințiozitatea în muncă. Desfășurăm o activitate diferențiată cu oamenii, strîduindu-ne să-i cunoaștem cît mai bine și să-i antrenăm la acțiunile unde pot da maximum de randament, pornind de la premisa că educaerea spiritului critic și autorității al membrilor colectivului înlăuntră rigidității în relațiile cu oamenii”.

„Ceea ce mi se pare a fi demn de remarcă după aproape doi ani de la atribuirea și exercitarea dreptului de control al organizatorilor de partid asupra conducătorilor administrativi este sincronizarea acțiunilor preconizate de conducerea școlii și a celor inițiate de organizația de partid — ne spunea profesoara Sanda Arlon, directoarea liceului. Unitatea de scop și acțiune, consultările frecvente, infor-

marea reciprocă și, deseori, instruirea în comun a secretarilor și directorilor de către Comitetul municipal de partid au dus la consolidarea autorității factorilor de conducere, a convingerii că în școală există o singură voință, înțreținută și exercitată cu aceeași consecvență de organizația de partid și de colectivul de conducere al școlii, sub influența politică recunoscută și apreciată a celei dintîi”.

La începutul primului trimestru al acestui an, la Liceul „Mihal Eminescu” din Cluj s-a analizat, într-o adunare generală de partid, preocuparea membrilor de partid și a celorlalte cadre didactice pentru ridicarea nivelului la învățatură al elevilor, oglîndit în rezultatele obținute la concursurile de admitere în licee și în facultăți. Analiza a confirmat faptul că acolo unde organizația de partid a reușit, în strînsă concurență cu conducerea școlii, să asigure unitatea de acțiune, exigența și disciplina în muncă a tuturor cadrelor didactice, s-au obținut rezultate deosebit de bune, oglîndite în volumul și profunzi-

mea cunoștințelor elevilor, în ținuta și comportarea lor. Din cei 116 absolvenți ai liceului prezentați la bacalaureat, 116 au promovat acest dificil examen, iar din cei 92 de bacalaureați prezentați la concursurile de admitere în învățămîntul superior, 52 au fost admiși încă din prima sesiune.

La Liceul „Frații Buzești” din Craiova am putut remarcă preocuparea organizației de partid și a conducătorilor școlii pentru utilizarea unor forme eficiente de activitate, apte să-i pregătească pe tineri la nivelul exigențelor de astăzi ale societății noastre socialiste. Școala, care numără circa 2.950 de elevi, este o adevărată uzină a învățămîntului. Numai la cursurile de zi ale liceului sînt peste 1.000 de tineri. „Dorința noastră — ne spunea profesorul Silvestru Moraru, directorul liceului, este de a forma tineri care să-și însușească în bune condiții cunoștințele predate la clasă, capabili să facă față condițiilor deosebit de riguroase ale promovării în învățămîntul postliceal, pretențiilor îndreptățite ale producției, care asimilează opera-

tiv absolvenți de liceu spre a-i califica la locul de muncă”.

„Totodată — a ținut să menționeze profesorul Petre Petrică, secretarul biroului organizației de partid din școală — vrem ca elevii noștri să poată fi confrunțați nu numai cu elevii celorlalte licee din oraș cu prilejul examenelor, al olimpiadelor sau al altor întreceri ci și să poată ca acesta este aspectul esențial — fi pregătiți din astăzi să fie competitiv — dacă se poate spune astfel — cu ei înșiși, să aibă capacitatea de a se adapta condițiilor de după absolvire, tenacitatea și priceperea de a se autodepăși, de a învăța și a se perfecționa continuu”.

Din practica muncii biroului organizației de partid și a conducătorilor liceului „Frații Buzești” am reținut cu mult interes relațiile despre ședințele comune, bilunare, de lucru în care se trece pe scurt în revistă activitatea desfășurată și se stabilesc acțiunile concrete menite să desăvîșă planurile de muncă întocmite anterior, sarcinilor primite între timp din partea organelor de partid și de stat. Interesant ni s-au părut, de asemenea, discuțiile libere, fără o ordine de zi prealabilă, purtate de membrii colectivului de conducere a școlii și de membrii biroului organizației de partid cu clase compacte sau cu un număr mai restrîns de tineri, prilej cu care elevii își exprimă părerea în legătură cu cele mai diverse probleme ca-

re-i interesează: însușirea materiei la anumite discipline, activitatea în cercuri, ținuta, perspectivele de viitor pe linie profesională și obștească etc. Interesul elevilor pentru acest gen de activitate confirmă o dată în plus justetea și oportunitatea recomandărilor făcute de conducerea de partid și de stat ca învățătorii și profesorii, toate cadrele didactice, să fie mai mult în mijlocul elevilor, să-i cunoască mai bine, să le organizeze activitatea în cunoștință de cauză și să-i sprijine în rezolvarea cerințelor rezonabile. „Discuțiile pe care le purtăm cu elevii — preciza directorul Silvestru Moraru, sînt de mare utilitate pentru conducerea școlii și pentru organizația de partid. Ele ne permit un sondaj eficient asupra opiniei tinerilor cu privire la banul mers al procesului de învățămînt, la munca educativă, la organizarea activității în afară de clasă, la distracții. Ele sînt în același timp un barometru care ne permite să apreciem ceea ce am făcut într-o anumită perioadă și un prilej de a sonda preferințele tinerilor privind activitatea viitoare”.

Revenind după un an de zile, am întreat-o pe profesoara Elisabeta Tarnovschi, secretara biroului organizației de partid și director adjunct al Școlii profesionale a Cominatului de confecții și tricotație București, ce a determinat rezultatele consecvent pozitive obținute

în pregătirea și educarea elevilor. „Atît conducerea școlii cît și biroul organizației de partid — ne-a spus interlocutoarea noastră — s-au străduit de-a lungul anilor să asigure stabilitatea personalului didactic, fapt deosebit de important dacă se are în vedere faptul că maiștrii, coordonatorii de practică și chiar unii profesori trebuie să dovedească, pe lîngă temeinice cunoștințe teoretice și de tehnologia meseriei, și reale deprinderi practice de muncă”.

Aprecind efectele investirii organizațiilor de partid din învățămînt cu drept de control, tovarășa Tarnovschi ne-a spus: „Incontestabil, această măsură a contribuit la creșterea prestigiului organizației de bază luată în întregul ei, dar — și acest aspect mi se pare foarte important — a influențat puternic și asupra creșterii prestigiului membrilor de partid, intrucît ne-a obligat pe fiecare în parte să ne pregătim mai bine, să acționăm mai mult pentru a fi în orice moment competenți în exercitarea acestui drept”.

Din discuțiile purtate cu membri ai birourilor organizațiilor de partid, cu directorii de școli, cu profesorii și învățătorii s-a desprins cu claritate adevărul că măsura stabilită de Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român, de a accorder organizațiilor de partid din învățămînt drept de control asupra conducătorilor administrativi, a fost primită cu satisfacție în toate in-

stituțiile de învățămînt. Organizațiile de partid, prin întreaga lor activitate, și-au câștigat încrederea și aprecierea cadrelor didactice. Numeroși directori au arătat că la scurt timp după intrarea în vigoare a acestei măsuri s-a constatat că procesul de încheiere a colectivelor didactice din școli s-a accelerat, că a crescut simțul de răspundere al cadrelor didactice față de pregătirea pentru lecții, față de îndeplinirea tuturor sarcinilor încredințate. Unitatea de voință și acțiune realizată între organizațiile de partid și conducerea școlilor, concurența permanentă între acești factori este un mare câștig pentru bunul mers al învățămîntului, rezultat din aplicarea hotărîrilor menționate.

Realizările viitoare vor depinde în bună măsură și de modul în care conducătorii școlilor vor ști să solicite și să folosească în continuare ajutorul comunistilor. Se poate afirma cu toată convingerea că există suficiente premise ca, în condițiile creșterii rolului și autorității organizațiilor de partid din învățămînt, să se obțină rezultate și mai bune în desfășurarea procesului instructiv-educativ, în pregătirea pentru muncă și viață a tineretului.

INSTITUTUL POLITEHNIC „TRAIAN VOIA”

TIMIȘOARA

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

1. Conferențiar la catedra de Beton armat și clădiri, disciplinele: Chimie și materialele de construcții, Materiale de construcții; poziția 8 din statul de funcțiuni.
2. Șef de lucrări la catedra de Arhitectură, disciplina: Proiectare atelier; Aplicații proiect, poziția 2 din statul de funcțiuni.
3. Șef de lucrări la catedra de Beton armat și clădiri, disciplinele: Clădiri, Clădiri și elemente de teoria arhitecturii și urbanism, poziția 13 din statul de funcțiuni.
4. Șef de lucrări la catedra de Beton armat și clădiri, disciplina: Construcții de beton armat; poziția 14 din statul de funcțiuni.

5. Șef de lucrări la catedra de Beton armat și clădiri, disciplinele: Materiale ușoare de construcții; Tehnologia construcțiilor și prefabricate; Tehnologia lucrărilor și mașini de beton armat, poziția 15 din statul de funcțiuni.
6. Asistent la catedra de Arhitectură, disciplinele: Proiectare atelier; Aplicații proiect, poziția 3 din statul de funcțiuni.

7. Asistent la catedra de Arhitectură, disciplinele: Proiectare atelier; Aplicații proiect, poziția 4 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

8. Șef de lucrări la catedra de Mașini electrice, disciplina: Mașini electrice poziția 9 din statul de funcțiuni.
9. Șef de lucrări la catedra de Măsură și centrale electrice, disciplina: Măsură electrice și magnetice, poziția 9 din statul de funcțiuni.
10. Lector la catedra de Educație fizică și sport, disciplina: Educație fizică și sport, poziția 6 din statul de funcțiuni.
11. Asistent la catedra de Mașini electrice, disciplinele: Mașini electrice; Materiale electrotehnice, poziția 18 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune, în termen de 30 de zile, respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, de la data publicării acestui anunț, la secretariatul Institutului politehnic „Traian Voia” Timișoara — b-dul 30 Decembrie nr. 2, cerea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial nr. 33 din 15 martie 1969 partea I, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84.539/1969.

Cel care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile, respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, de la data expirării termenului de înscriere care se calculează de la data apariției acestui anunț în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

TÎRGU MUREȘ

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FILOLOGIE

Catedra de științe sociale

— asistent disciplina probleme ale filozofiei și științelor politice, poziția 6

FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Catedra de educație fizică

— asistent, disciplina educație fizică, poziția 11

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș, str. N. Iorga nr. 1, în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84.539/1969.

Candidații vor prezenta și o adeverință din care să reiasă că au efectuat stagiul legal după reparțizare.

Concursul se va ține în termen de 15 zile de la data expirării termenului de înscriere.